

יום שלישי 12 נובמבר 2024
י"א חשון תשפ"ה

בעיות ואתגרים בניפוק קנביס לאחר הרפורמה במעבר למרשמים במקום רישיונות

הרפורמה במעבר לניפוק קנביס באמצעות מרשמים (בשלב זה לכל המצבים הרפואיים פרט לכאב ופוסט טראומה), היא חשובה שכן קנביס רפואי הוא חלק מהכלים הטיפוליים שעומד לרשות הרופא המטפל וחשוב שכל המידע הטיפולי ירוכז ברשומה הרפואית ויעמוד לנגד עיני הרופא המטפל.

יחד עם זאת, קיימות בעיות רבות בהליכי ניפוק רישיונות לקנאביס רפואי שטרם נפתרו בהתייחסות להכשרת הרופאים, מורכבות ההליכים הבירוקרטיים, משכי הזמן בטיפול בניפוק המרשם, מודעות המטופלים לאפשרויות השימוש בקנביס רפואי והשלכותיו ועוד, כפי שנפרט להלן.

1. קשיים בהתנהלות המטופלים במהלך קבלת המרשם

- **המלצות מרופאים ללא מומחיות מוכרת** - קיימת בעיה כאשר מטופלים מקבלים המלצות מרופאים מומחים המטפלים במחלתם, שלא הוכרו כמומחים על ידי משרד הבריאות, מגישים המלצה לקנביס ובקשתם נדחית, בטענה שעליהם להגיש בקשה מרופא מומחה מוסמך. כך למשל רופאים המטפלים בחולים במחלה אונקולוגית בביה"ח, במהלך התמחותם באונקולוגיה, מורשים לקבוע תוכנית טיפול, אך אינם מורשים להמליץ על קנביס.
- **מידע מיהם הרופאים המומחים בקופה המוסמכים ומוכנים לטפל בקנביס** – מטופלים רבים אינם מודעים לכך שעליהם לקבל המלצה מרופא מומחה מוסמך, ולוודא שהוא מוכן להמליץ על קנביס. הקופות לא מבהירות באתריהן את הבדלים בין רופא מקצועי לבין רופא מקצועי מוסמך, לא מפרסמות את רשימת הרופאים המומחים המוסמכים שמוכנים להמליץ על קנביס ולכן המטופלים מבזבזים זמנם בביקור אצל רופאים ונאלצים לקבוע תור נוסף אצל רופא אחר.
- **זמני המתנה ארוכים** - למרות הבטחות לזמני טיפול מהירים, בפועל זמני המתנה עשויים להיות ארוכים מאוד (עד 3 שבועות), דבר שגורם לעיכובים בהליך הניפוק.
- **חוסר במידע על ערעורים** - כאשר בקשה נדחית, לעיתים המטופלים לא מקבלים מידע על האפשרות להגיש ערר, והמידע על כך אינו נגיש באתרי קופות החולים.
- **אופן השימוש בקנביס** – רוב המטופלים לא מבינים כיצד להשתמש בקנאביס, את הסכנות שבהתמכרות, או את האפשרות שהקנאביס לא מתאים למצבם. קופות החולים לא מעמידות בפניהם מערכת הדרכה לפני תחילת השימוש ובמהלכו (פרט למכבי – הדרכה בתשלום)
- **המרה רוקחית של מוצרי קנביס בניפוק** – במצב בו קנביס מנופק באמצעות "רישיון" ולא מרשם, יש לרוקח אפשרות להמיר את מוצר הקנביס המופיע ברישיון למוצר קנביס אחר (המרת מוצר "סאטיבה" המופיע ברישיון למוצר "אינדיקה" או להיפך, המרת מוצר "תפרחת" למוצר "שמן", ירידה של קטגוריה אחת ב% הקנבינואידים). המרה זו חיונית לקבלת סיוע של הרוקחים, בתהליך התאמת מוצר הקנביס למטופלים, שכן הרוקחים רכשו מיומנות וניסיון בסיוע בהתאמות אלו. לצערנו אפשרות זו לא קיימת במצב בו הקנביס נופק באמצעות מרשם, על אף חוזר של יח' היקר מיולי 2023 שמתיר זאת, שכן פקודת הסמים אוסרת על כל שינוי בניפוק במרשם.
- **אישור על טיפול בקנביס למי שנוסע לחו"ל** – על מנת לאפשר למטופלים המשתמשים בקנביס המשך קבלת הטיפול בקנביס בשהותם בחו"ל, מדינות רבות דורשות אישור מטעם משרד הבריאות של המדינה ממנה מגיע התייר. כשמדובר על קנביס הניתן באמצעות רישיון, אישור נוטריוני מתרגם לאנגלית של הרישיון שהופק ע"י משרד הבריאות, מהווה אסמכתא מספקת – מצב זה לא קיים כאשר הקופות מפיקות את המרשם. המשמעות היא שמטופלים הזקוקים לקנביס, ומקבלים אותו באמצעות מרשם, נמנעים מנסיעה לחו"ל או שמסתכנים שייעצרו ע"י השלטונות בחו"ל.

2. דרישות וקשיים בירוקרטיים

- בעיות טכניות בהגשת מסמכים: חלק מהמטופלים מתקשים בהגשת המסמכים הדרושים באפליקציות הקופה, ואין התייחסות מספקת לכך באתרי הקופות, מה שמוביל לעיכובים או לשגיאות בניפוק הרישיון.
- הפלייה קשה של כל מי שיש לו מוגבלות בשימוש בטכנולוגיות אלו שכן המסלול היחיד שהקופות מאפשרות לקבל מרשם קנביס הוא באמצעות האפליקציות והאינטרנט ואין אפשרות לקבל שירות.

3. מורכבות הליכי הניפוק מצד הרופאים :

- קבלת רישיון לקנאביס רפואי מחייבת המלצה מרופא מומחה מוסמך בתחום הרלוונטי. מערכת הבריאות מעסיקה רופאים רבים העובדים כמומחים ללא הסמכה ממשרד הבריאות, רובם הוכשרו לטיפול בקנאביס וחלקם אף נמנעים מלטפל בנושא עקב חששות משפטיים, אתיים או חוסר ידע. המטופל שמגיע אליהם לא מודע לכך ונאלץ לזמן תור לרופא אחר לקבלת ההמלצה.
- גם אלו שעברו הכשרה לא מנוסים מספיק ולכן מתקשים להמליץ בצורה מדויקת על מינון או סוג הקנאביס המתאים
- חלק מהקופות דורשות שרופאים מומחים יחתמו על טפסי הצהרה (לעניין נהיגה ושימוש בכלי נשק), אך חלק מהרופאים מסרבים לחתום עליהם, דבר המעכב את התהליך.

4. קבלת השירות מקופות החולים :

- קופות החולים מחויבות לנפק רישיונות לקנאביס, אך למרות הבטחות לזמני טיפול מהירים, בפועל זמני ההמתנה עשויים להיות ארוכים מאוד (עד 3 שבועות), דבר שגורם לעיכובים בהליך הניפוק.
- שירות הדרכה וייעוץ לא הוגדר באחריות הקופות ורק חלקן מספק שירות זה ובתשלום נוסף.
- חלק גדול מהרופאים המטפלים אינם בעלי הכשרה בקנאביס, והקופות לא מחייבות אותם לעבור הכשרה בתחום זה.

המסמך הוכן בשיתוף עמותת חלאסרטן

למידע נוסף ראו: "כל הבריאות", עמוד "[רישיון לקנביס רפואי](#)"; "כל זכות", עמוד "[קבלת קנביס רפואי](#)"